

Acrostichon

1. Welk woord of welke zin vormen de eerste letters van de coupletten van het *Wilhelmus*?
d. Willem van Nassov.

De eerste letters van de coupletten van het *Wilhelmus* vormen de naam Willem van Nassov. De letter v is in de moderne spelling vervangen door een u. De s'en worden gevormd door de woorden 'soo' en 'seer' en zouden tegenwoordig dus z'en opleveren in het acrostichon.

<http://bit.ly/acrostichon>
<http://bit.ly/wilhelmuss>

Winter

2. Wat zou dit sneeuw-verhaal aantonen?
c. Dat je taal bepaalt hoe je de wereld ziet.

Het broodjeaapverhaal over de woorden voor sneeuw wordt gebruikt om aan te tonen dat de taal die je spreekt, beïnvloedt hoe je de wereld waarneemt. Een Eskimo is

omringd door sneeuw en ziet daardoor sneeuwvarianties die wij niet kunnen zien. Los van de vraag of taal deze invloed heeft, is aangetoond dat het Eskimovoorbeeld niet klopt. In een artikel uit 1911 sprak een onderzoeker over vier woorden voor 'sneeuw'. Dat verhaal is vaak naverteld en steeds werd het aantal woorden groter, soms tot wel vierhonderd.

<http://bit.ly/eskimosneeuw>

Piep

3. Met welk geluid is 103 decibel vergelijkbaar?
c. Met dat van een straaljager op 300 meter.

Een vliegtuig dat door de geluidsbarrière vliegt, geeft ongeveer 85 decibel (dB). Druk stadsverkeer veroorzaakt zo'n 90 dB en een doorspoelend toilet 80. Of je gehoorschade oploopt, wordt niet alleen bepaald door het aantal dB. Ook de duur van blootstelling telt mee. Als je langere tijd meer dan 80 dB hoort, kun je al schade oplopen. Steeds meer mensen dragen daarom oordopjes bij het uitgaan.

<http://bit.ly/volumepodia>
<http://www.oorcheck.nl>

Taal in het brein

4. Waarom zijn versprekingen interessant voor taalonderzoekers?
c. Ze laten zien wat de bouwstenen van taal zijn.

Versprekingen laten zien hoe taal in onze hersenen werkt. Zo zul je niet snel een zelfstandig naamwoord verwisselen met een werkwoord. Ook zul je niet snel 'siv' zeggen als je 'vis' bedoelt. Taalonderzoekers kijken goed naar de regelmaat in versprekingen. Ze proberen zo een beeld te vormen van de bouwstenen van taal in ons brein.

<http://bit.ly/verspreking>

(De) Oekraïne

5. Waardoor is deze verwarring ontstaan?
c. Oekraïne was vroeger geen land, maar een streek.

Vroeger was Oekraïne een streek van de Sovjet-Unie. Streeknamen krijgen soms een lidwoord ('de Veluwe', 'de Provence') en de Oekraïne hoorde ook bij die groep. In 1991 werd de Oekraïne onafhankelijk en werd Oekraïne de landsnaam. Landnamen schrijf je in principe zonder lidwoord.

<http://bit.ly/oekraïne>

Groene Boekje

6. Wat kun je NIET opzoeken in het Groene Boekje?
c. Wat een woord betekent.

In het Groene Boekje kun je opzoeken hoe je een woord moet spellen. De woorden zijn opgedeeld in lettergroepen, zodat je precies kunt zien hoe je een woord moet afbreken aan het eind van een regel. Bij zelfstandige naamwoorden staat bovendien het woordgeslacht. Dat heb je nodig om te bepalen welk lidwoord of verwijzwoord je moet gebruiken. Als je de betekenis van een woord wilt weten, moet je een woordenboek gebruiken.

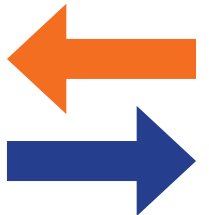
<http://bit.ly/groeneboekje>

Opperlans

7. Welk woord heeft GEEN tegenstelling in zich?
a. Muisarm.

Hugo Brandt Corstius noemde dit soort woorden 'basalt-woorden'. Dat was het eerste woord waarin de tegenstelling hem opviel: 'bas' en 'alt' (twee muziekstemmen). Zo verzamelde hij een lange lijst met tweedelige woorden: 'sta-ren', 'vol-ledig', 'Zee-land', maar ook 'boosaardig', 'kussen-slopen' en 'werk-lui'. Hij ontdekte er zelfs een paar met drie delen: 'zee-meer-min' en 'stop-ga-ren'.

<http://bit.ly/basaltwoord>

Internationale Moedertaaldag

8. Wanneer noem je een taal je moedertaal?
b. Als je deze taal op jonge leeftijd hebt geleerd.

Je moedertaal is de taal die je als jong kind geleerd hebt, buiten het onderwijs om. In die taal voel je vanzelf aan wat goed taalgebruik is en wat niet. Als je vader en moeder allebei een andere taal spreken, kun je dus ook twee moedertalen hebben. Volgens Unesco vormen talen een belangrijk deel van het cultureel erfgoed. Tijdens de Internationale Moedertaaldag wil de organisatie mensen hier bewust van maken.

<http://bit.ly/21febr14>